

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 Din, pol leta 18 Din, četrta leta 8 Din. Izven Jugoslavije 64 Din. Naročnina se pošlje na upravništvo »Slov. Gospodarja« v Mariboru, Koroska cesta št. 5. — List se dopušča do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Tel. interurban 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroska cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so poštnine proste. Čekovni račun poštnega urada Ljubljana 10.603. Telefon interurban 113.

Armada SLS, dvigni se!

Kadar je mobilizacija, se vsi mladeniči in možje, ki so podrejeni vojaški obvezi, pozovejo pod orožje. Dvigniti se morajo ter morajo takoj pohiteti k tistim vojaškim enotam, v katere so uvrščeni.

Neka vrsta mobilizacije so tudi volitve. Ni to poziv na krvavo borbo, marveč na boj z duhovnim mečem resnice, pravice in poštenosti. Shodi, oklici volilcem, sestanki, zbori in vse druge priprave so nekatere vojaške vaje za glavno bitko, ki se bode na dan volitve na volišču.

V nedeljo, 11. septembra, bo glavna bitka. Letele bodo kroglice — volilne kroglice bodo letele v volilne skrinjice. Te kroglice imajo to posebnost, da škodijo tistemu, ter ranijo tistega, katerega ne zadenejo. Čim manj kroglic ima kakšna volilna skrinjica, tembolj je ranjena in slaba. Čim več kroglic pa je v skrinjico zadelo, tem bolj je močna in zdrava.

Bitka 11. septembra mora dobro izpasti in se končati z zmago slovenskega ljudstva. Da se bo to zgodilo v popolni meri, se vi vsi slovenski mladeniči in možje kličete na bojšče — na volišče. Kdor je mobiliziran, mora priti ter se javiti pri svoji vojaški enotici. Kdor ima volilno pravico in z njo tudi volilno dolžnost, ta se na dan volitve mora pojaviti pred volilno skrinjico ter oddati svoj glas. Možje in mladeniči, to je vaša sveta dolžnost!

Kličete vas Slovenija!

Kličete vas na borbo za svoje pravice. Sinovi slovenske domovine ste. Slovenijo ljubite kot svojo mater. Zato je vaša dolžnost, da se zavzamete za pravice svoje matere. Slovenija v tej državi še ne poseduje tistih pravic, ki ji pripadajo po naravnem pravu. Nima še tiste politične samostojnosti, ki je dostojna tako izobraženega naroda, kakor smo Slovenci. Nima tiste široke, istinite in učinkovite ljudske samouprave, ki jo zahteva sedanja demokratična doba. Skratka, nima tiste avtonomije, brez katere je nemogoča ohranitev slovenske samobitnosti ter napredek in gospodarska dobrobit slovenskega ljudstva.

Lastni sinovi so svojo mater izdali ter jo vkovali v politične in gospodarske sponse. Ti nehvaležni in nevredni sinovi so samostalni demokratje in samostojni kmetijci, sedanjí Radičevci. Glasovali so za centralistično vidovdansko ustavo, za zakon o občni upravi, za zakon o okrajni in oblasni samoupravi, s svojimi glasovi so te zakone omogočili ter so z njimi zbilili sponse okoli Slovenije. Socialni demokrati, po svojem programu zagazeni centralisti, so z re-

žočim se obrazom stali ob strani, odobraval upeljavo pretiranega centralizma ter se hudobno posmehovali zahtevi Slovenije po samoupravi in avtonomiji.

Nehvaležni sinovi Slovenije so ti ljudje, ki so voditelji in pristaši imenovanih treh strank. Njihovi kandidatje ne zaslužijo niti enega slovenskega glasu.

Slovenski možje in mladeniči! Ako hočete, da pride Slovenija v polnem obsegu do svoje politične samoodločbe in samostojnosti, da pride slovensko ljudstvo do popolne samouprave in istinite avtonomije, glasujte za tisto stranko, ki se edina za vse to bori in dela: za Slovensko ljudsko stranko. V nedeljo, 11. septembra, oddajte svoje glasove v 1. skrinjico!

Kličete vas Jugoslavija!

Ta je širša naša domovina. Naša država mora biti skupen velik dom za Srbe, Hrvate in Slovence. Zato mora biti temu primerno urejena. Slovenska ljudska stranka hoče, da bo ta naš skupen dom — dom pravice in poštenosti. Enaka pravica za vse: Srb ne sme imeti več pravic nego Hrvat in Slovenec. Enaka bremena za vse: Srbija ne sme plačevati manj davka nego Hrvatska in Slovenija. Le takrat, ako se naša država tako uredi, bode v istini skupen dom za enakopravne brate. Le tako je naši državi zagotovljena tajnost in lepa bodočnost.

Slovenska ljudska stranka se poteguje na vso moč za poštenost v upravi. Zato je vedno bila v prvi vrsti tistih, ki so se borili zoper korupcijo. Naša stranka je globoko preverjena, da je korupcija rak-rana za državo ter da je treba to rano ne zakrivati z obliži ali lečiti z nedostojnimi zdravili, temveč da jo je treba brezobzirno izrezati. Vsled tega je vedno zahtevala zakon zoper korupcijo in stroge kazni za tiste, ki so bili krivci v raznih korupcijskih aferah, kakor je n. pr. bila Turn-Taksisova afera v samostalni demokratični stranki in razne korupcijske afele Rade Pašiča in njegovih kompanjonov iz Pašičevih krogov.

Kakor zahteva naša stranka na znotraj pravico in poštenost, ki edino moreta prinesiti notranje ozdravljenje države ter ji dati krepko zdravje in plodovito delovanje, tako na zunanji zahtevamo miroljubnost in spravljivost. Dobro vedeč, da je vojna največje zlo, ki more zadeti narode in države, zahtevamo, da se zunanja politika naše države vodi v strogo miroljubnem duhu. Predpogoj za to so dobre

sosedske razmere in prijateljske zveze z drugimi državami, zlasti z državami na Balkanu, predvsem z Bolgarijo. V tej smeri so voditelji naše stranke z dr. Korošcem na čelu zadnji čas razvili živahno delovanje. Dobre posledice te naše politike se kažejo v tem, da je Mussolini, neomajeni vladar fašistovske Italije, zadnji čas popustil nevarno igro z vojnim hujskanjem proti naši državi.

Slovenski možje in mladeniči, kličete vas naša jugoslovanska država! Ako hočete, da v naši državi vlada pravica, enakopravnost in poštenost, glasujte za Slovensko ljudsko stranko, ki je najodličnejša boriteljica za pravico in poštenje. Ako hočete, da se prepreči vsaka vojna ter da naša država vodi dosledno politiko miru, glasujte za Slovensko ljudsko stranko, ki z vsemi močmi podpira miroljubno politiko ter dela za spravo med narodi. V nedeljo, 11. sept., oddajte volilno kroglico v 1. skrinjico!

Kličete vas Cerkev!

Volitve niso cerkvena zadeva, marveč so stvar državne politike, vendar so z njimi v zvezi važni cerkveni interesi. Volitve delajo poslance, poslanci pa delajo zakone. Ako bi večina poslancev v narodni skupščini bila protikrščanskega in protiverskega mišljenja, ki se na zunanji pokriva s svobodomiselnim, liberalnim ali naprednjaškim imenom, bi bila velika nevarnost za položaj katoliške Cerkve v naši državi. Svobodomiselnost večina v parlamentu bi pod pritiskom framsonske (svobodnozidarske) lože, strupene sovražnice katoliške Cerkve, sklenila zakone, ki bi storili konec svobodi in pravicam naše Cerkve v javnem življenju.

Rimski papež Pij XI. ne odjenja zabičevati katoliškim vernikom, da je njihova sveta dolžnost, potegovati se in bojevati se za krščansko šolo, za nerazdružljivost katoliške zakonske zveze in za svobodo katoliške Cerkve. S tem, tako povdarja sv. Oče, katoličani ne delajo politike, marveč vršijo svojo versko dolžnost. Kdor tega ne stori, o takem se ne more reči, da izvršuje vse svoje krščanske dolžnosti.

To so tiste verske svetinje, katere so ogrožene od nekaterih strank v naši državi. Te stranke, po mišljenju in delovanju proticerkvene in protikrščanske, so že pripravile načrt novega ljudskošolskega zakona, kateri katoliškemu duhovniku zapira vrata v šolo ter predaje katoliški

obišče . . . Pred smrtjo sem se hotel z njim spraviti . . . Mnogo sem grešil zoper njega . . . Oh, Bog! Oh, moj Bog! Zakaj je moral tako umreti! — Vrl dečko je bil, dober brat . . . Sama dobrota . . . Jaz pa sem z hudobnostjo vračal njegovo dobroto . . . Pretel sem mu celo z ovadbo! Grd, hudoben človek sem bil! Zakaj nisem raje jaz poginil mesto njega!

In Gida Berenyi si je obrisal solzo iz oči. — Na dan umora ste bili torej . . . — Štrideset stopinj vročine sem imel. Zato nisem šel v tisti prokleti hotel . . .

Tuzar ni prezrl, da se je zdravnik bliskovito naglo ozrl na nočno omarico in je s prstom sunil Berenyijevo ženo. Ona ga je takoj razumela, ker se je navidezno mirno dvignila in se bližala nočni omarici.

Toda Tuzarja ni mogoče kar tako prevariti. Spoznal je, za kaj gre. Zdravnik je opazil, da je detektiv osupnil, ko je slišal njegovo ime. Zato ga je vprašal, ali ga pozna. Nekaj sumi. Morda detektiv sluti, da je on pisal grbavcu ono skrivnostno pismo; ker pa bi ga pisava na receptih lahko izdala, je treba recepte odstraniti . . . Hop! Le počasi! Tudi on mora videti pisavo. Žena, kot da dela red na nočni omarici, s steklenicami vred odstrani tudi recepte. Nervoznosti treba pripisati, da je enega slučajno spustila na tla. Dva sta pograbila za njim: Tuzar in zelenooki. Detektiv je bil bolj spreten. Pograbil je recept, za trenutek preletel z očmi pisavo in ga uslužno podal gospej Berenyi. Potem sta si zrla z zdravnikom iz oči v oči; ta si je v jezi grizel ustnice.

Tuzar je sedaj vedel, pri čem da je. Le mimogrede je pogledal zdravnikov recept, pa to je bilo dovolj njegovim izvežbanim očem. Brezdvomno je, da je pisala grbavcevo pismo in zdravniški recept ena in ista roka . . . Ni nobene dvoma: dr. Deziderij Popp mora vedeti za umor.

— Dozdeva se mi, da sem naletel na trdega nasprotnika. Nič ne stori! Jaz sem močnejši! Na delo! Tuzar, ne omahuj! Na posel!

VII.

Iznenadenje.

Detektiv se je poldrugo uro mudil na Berenyjevem stanovanju, potem se je vsedel na voz in se peljal na poli-

Dr. Guthi Loma:

GRBAVEC.

Detektivski roman. — Iz madžarščine prevedel F. Kolenc.

— K bolniku?

— Da, k bolniku. Prosi ga, da ga sedaj naj ne obišče. ako ga bo potreboval, mu pisмено sporoči.

— Kdo?

— Doktor.

— Komu?

— Grbavcu. Mislim moram, da se delaš neumnega.

— Presim! Prosim! Ne žalite me! Jaz se ne delam. . .

— Ne? Oprosti, stari! Zmota je človeška slabost . . . Ali že veš, kaj sporoča zdravnik?

— Kako bi ne vedel! Nisem tako zabit.

— Ako boš imel kako važno sporočilo, me zvečer ob devetih najdeš doma.

— Razumem . . . Kaj ne, mojster, da mi poveste, kako daleč ste že prišli v glavčevi zadevi?

— Rad.

— Veste: učil bi se rad.

— Ne zabijaj časa. Teči . . .

Tuzar se je podal domov s trdno zavestjo, da je za en korak zopet bližje k cilju. Skrivnostno pismo je po vse priliki pisal dr. Deziderij Popp. Ker pa je pismo po njegovem mnenju z umorom v trdni zvezi, je gotovo, da mora dr. Deziderij Popp vedeti za umor. On je podpihovalec . . . Toda kdo je ta dr. Popp? Kak interes je moral imeti na tem, da se Nikolaj Berenyi spravi s tega sveta? — Pred vsem je treba to vprašanje rešiti . . . Detektiv se je preoblekel, se vsedel na voz in naročil vozniku, da ga pelje v Malo Pešto. Od Horvatove gospe je doznal, da tam stanuje brat umorjenega in njegov edini dedič. Čas je že, da ga spozna. Čudno je, da se Gida Berenyi za umor ni nič interesiral, dasi bi za zločin moral vedeti že od drugod ne, iz časopisov. Ni se prikazal ne v »Belem krokarju«, ne v mrtvaš-

nici, ne na pogrebu. Iz zadnjega pisma, ki ga je bratu pisal, se mora sklepati, da z bratom ni živel v tako strašni jezi, kakor se to misli. Saj ga v pismu prosi, da ga obišče. Po umoru se pa vseeno ni pokazal.

Gida Berenyi je stanoval v nizki, prizemni hiši. Tuzar je krog četrte ure popoldne stopil v sobo.

Berenyi, ki je precej podoben umorjenemu bratu, — smrtnobled, onemogel leži v postelji. Na nočni omarici steklenica z zdravili, toplomer, par zdravniških receptov. V naslonjaču pred posteljo sedi 30—35letna debela ženska. Svojtčas je morala biti zelo lepa, obraz pa je še tudi sedaj zanimiv. Škoda, da ga barva in sicer precej nespretno. Gotovo je to Berenyijeva žena. Na rob naslonjača se naslanja elegantno oblečen mož, srednje starosti. Poteze so pravilne, lepe in vendar je tako odvraten! — Razumno, visoko čelo, zdrave, rdeče lice; z nazaj počesanimi lasmi in z brado so v kričočem nasprotju čudno zelene oči, nad katerimi se temnično močne, črne obrvi. Ali se smehljala ali jezi, pogled teh zelenih oči bode.

— Tuzar sem. Detektiv madžarske kraljevske državne policije.

Bolnik, tiho, komaj slišno odgovori:

— Gotovo ste prišli v zadevi ubogega Nikolaja?

— Tako je. Gospodu kapetanu se zdi potrebno, da vas zasliši.

Zelenooki se vmeša:

— Obžalujem, gospod; g. Berenyi dva-tri tedne ne sme zapustiti sobe.

— S komur imam čast?

— Dr. Deziderij Popp sem, hišni zdravnik gospoda Berenyija.

Tuzar je iznenaden pogledal zdravnika, ki je opazil njegovo začudenje.

— Ne, ne. Sedaj vas prvič vidim . . . Ko bi bil predstojnik vedel, da je gospod Berenyi bolan, bi me gotovo ne poslal sem.

— Res, zelo — zelo bolan sem . . . Mnogo trpim . . .

— No, no! Zahvali Boga, da se ti je bolezen na bolje obrnila — ga je tolažila žena.

— Pred petimi, šestimi dnevi sem že mislil, da sem pri koncu . . . Ubogemu Nikolaju sem tudi pisal, da me

veronauk svetnemu učiteljstvu. Te stranke pripravljajo postave o civilnem zakonu in o razdružljivosti zakonske zveze med katoličani. Te stranke so zagrizene nasprotnice svobode katoliške Cerkve in njenih pravic v javnem življenju. Vsako udejstvovanje krščanstva v javnem življenju psujejo in črnijo kot klerikalizem. Kdor bi pri volitvah oddal svoj glas za eno izmed teh strank, bi bil odgovoren za vse zlo, ki bi te stranke prizadele veri in Cerkvi.

Slovenska ljudska stranka je edina, ponavljamo: edina stranka v Sloveniji, ki ima v svojem programu te tri točke: krščansko šolo, nerazdružljivost katoliške zakonske zveze in svobodo katoliške Cerkve. V vseh programih drugih strank so mesto imenovanih treh bistvenih točk le samo prazne besede, ali pa naravnost veri in Cerkvi protivne zahteve. V smislu programa je delovanje teh strank (samostalno demokratske stranke, slovenskih Radičevcev in socialnih demokratov) usmerjeno proti svobodi in pravicam katoliške Cerkve in zoper veljavo verskih svetinj v javnem življenju.

Slovenski možje in mladeniči! Ako hočete krščansko vzgojo mladine kot najboljšo poročstvo srečne bodočnosti slovenskega ljudstva; ako hočete krščansko šolo, v koji katoliški veronauk uči katoliški duhovnik; ako hočete sloven skemu ljudstvu ohraniti katoliško famulijo kot najtrdnjejšo podlago njegovega obstanka; ako hočete svobodo katoliške Cerkve, ki ne sme biti sužnja države; glasujte za Slovensko ljudsko stranko in njene kandidate. Svoje volilne kroglice oddajte v nedeljo, 11. septembra, v 1. volilno skrinjico!

Armada volilcev, dvigni se! V nedeljo korakajte vsi na volišče! Nobeden naj ne izostane. Naj ne bo med vami ne dezertarja, ne takega, ki beži k sovražniku! Vsi pod zastavo Slovenske ljudske stranke!

Kaj je SLS storila za Slovenijo v Beogradu.

Že smo večkrat povdarjali, da je SLS prvih par tednov, kar je bila v vladi, storila za Slovenijo več, kakor demokrati in radičevci vsa leta svojega vladanja.

SLS pridobila zopet kredit Slovencev.

Demokrati so nam hoteli z obrežovanji pri Srbih zločiti naš ugled in naš kredit. Nekaj časa so Srbi res verjeli, na škodo Slovenije in države. A zdaj je temu konec. SLS je danes stranka, ki ji zaupa dvor in vlada, je stranka, katera je že zdaj povabljen k sodelovanju v vlado. Slovencev se priznava, da so državotvorni, da so pošteni in pridni narod. Težko je bilo delo SLS — o tem prepričati Beograd, a posrečilo se je. Če narod ne bo več zaupal demokratom in radičevcem, bo ta kredit ostal in čim močnejša bo SLS, tem večji bo ta kredit in ugled Slovencev v državi in tudi izven države.

Uspehi za Slovenijo.

Ko se je našim zastopnikom v vladi posrečilo dobiti nekaj uspehov za Slovenijo, so povsod zaupili naši nasprotniki, da se je dalo Sloveniji preveč. Kaj je dobila Slovenija?

Za ceste so nam bili dolžni in za regulacijo rek, sedaj dobimo v ta namen 26.000.000 Din. In za ceste še posebej 3.300.000 Din.

cijo. Zadovoljen je bil sam s seboj. Udobno se je naslonil na mehkem sedežu, prižgal je cigaro in skrbno tehtal nove podatke izsledovanja.

— Ta zelenooki zdravnik je sumljiv, strašno sumljiv! Ako bi moral dajati račun tudi o svojih najbolj skrivnih mislih, bi rekel, da se je ves zločin rodil v njegovih glavah. Kaki interesi da bi ga vodili, še ne vem, toda izvem! Mislim moram, da je bil sotruden zakonov in iz dedščine gotovo dobi svoj del . . . Ustavimo se za trenutek! Gida Berenji je naredil na mene utis, da je nedolžen. Za dobro zasnovani in čudovito spretno izvedeni zdravnikov načrt ni vedel . . . Žena pa ve za vse . . . Življenjažejna, koketna stvar! Da bi izlezla iz blata in nazaj pričarala srečno preteklost, bogastvo, udobnost, se ničesar ne ustraši. Tudi umora ne . . . Kdo ve? Morda je veže z doktorjem notranja vez in sta skupno skovala peklenški načrt? Tako mora biti! Po tem, da je hotela skriti recepte, je brezdomno, da dobro pozna zvezo med zdravnikom in grbavcem . . . Do sem bi bilo torej vse v redu. Tu pa zopet nastane vprašanje, kako sta mogla pripraviti grbavca do izvršitve umora? Pri tem odgovodu vse kombinacije. Niti predstaviti si ne morem, v kakem odnosu da je bil dr. Popp z grbavcem, katerega z denarnimi obljubami ni mogel zapeljati. Ni nemogoče, da je doktor izvedel o njem kako skrbno prikrivano tajnost in je iz te tajnosti skoval svoje orožje. V oblasti ga ima. Tako je, ključ skrivnice je v onem pismu z mrtvaško glavo. Zakaj ga zove k sebi? Kaj hoče od njega? Kako moč ima nad njim, da ga grbavec na priproste tri besede: »Pridi! Čakam te!« — brez obotavljanja obišče. Na vsa ta vprašanja ne najdem odgovora. Iz tega pa sledi, da za prevzetnost sploh ni povoda. Veliko, zelo veliko oviro še moram odstraniti, ako hočem priti do cilja. Iz okolnosti, da je dr. Popp pisal pisma, samo lahko slutim resnico, ne morem pa pričati. Grbavec me ne pripelje na pravo pot, zdravnik pa še manj . . .

Kapetana ni našel v uradu. Sklenil je, da obišče grbavčevega varuha, ki mu lahko da bližnja pojasnila glede doktorjeve osebe. Verjetno je, da je dr. Popp svojčas zdravil grbavca. Od tu poznanstvo. Koloman Berger je vsak dan med šesto in osmo uro v stari kavarni »Kralj Matjaž«; tam ga gotovo najde. Šel je proti Jesenski ulici. V začetku Kerepeške ulice je na svoje veliko iznenadenje zadel na dr.

Davčne olajšave se bodo poznale posebno v Sloveniji, kjer se je pri dohodnini plačevala posebna 30%na doklada, katere pa se je znižala. Takse so manjše, carina se je znižala, na predmetih, ki jih kmet potrebuje, kakor: galico, umetna gnojila, stroje, pluge, se je ukinila, itd. itd.

Ni to mali uspeh, da oblastni skupščini v Sloveniji lahko vsaj nekoliko delujeta, da se jima je vrnilo bivše deželno premoženje, da se je vrnila oblastem pravica izpreminjati bivše deželne postave.

Za delavstvo je SLS veliko dosegla in le hujškanje socialistov je krivo, da delavci ne spoznajo resnice in da tavajo v socialističnih zmešnjavah. Dosegla je posojila za cenena delavska stanovanja, dosegla je sprejetje predloga za izboljšanje delavske zakonodaje in bolniškega zavarovanja. Dosegla je, da se je dohodnina znižala tudi delavstvu. Skrbela je, da bo dovolj sredstev na razpolago, da se bo delalo in da bodo delavci kaj zaslužili. Samo v Sloveniji se bodo zidale tri železnice in se bodo vzeli k delu predvsem domači delavci. Popravljale se bodo ceste, za katere se je najelo posojilo 500.000.000 D. Za uradnike in njihove največje reveže, kronske penzioniste, je poskrbela, kolikor je bilo v prvem hipu in v kratkem času vladanja le mogoče.

Delo SLS v Beogradu za Slovenijo je bilo veliko. Še bolj pa bo veliko, ko bo dalje časa na vladi, ko bo lažje uredila proračun, ko bo lažje proračun tudi izvrševala. Zato ji vsi zaupamo in volimo v prvo skrinjico!

Volilci SLS

NAŠA SKRINJICA

JE 1 JE

! PRVA !

Kaj je SLS storila za Slovenijo v mariborski oblasti.

Mariborska oblastna skupščina je bila pripravljena, da prevzame od države v celoti vsa javna dela in jih vnaprej sama upravlja. Zato je sestavila proračun s podatki, ki so v državnem budžetu. Poleg rednih postavk pa je zahtevala za izredna in nujna javna dela večjo svoto. Kakor je znano, Beograd tega stališča ni osvojil. Zato je mariborska oblastna skupščina šla na drugo pot, da vsaj najnujnejša dela takoj začne izvrševati. Sprejela je nov proračun, ki je bil potrjen. Za javna dela ima oblastna skupščina te-le postavke:

Ceste in mostovi.

Okrajnim zastopom za okrajne ceste v slučaju raznih elementarnih nezdog 200.000 Din; za zopetno vpustavitve okrajne ceste Luče—Solčava ter popravilo porušenih mos-

tov 100.000 Din; za izgraditev ceste zveze Lesično—Prevorje—Sv. Urban 200.000 Din; za zgradbo cestne zveze G. Radgona—Lemanoše—Sp. Ščavnica—Sv. Benedikt 100.000 Din; za gramoz na deželne ceste v Mežiški dolini 200.000 Din; za manjša cestna popravila 50.000 Din; za manjša popravila na mostovih 50.000 Din; za popravilo podpornih zidov na cesti Žerjav—Črna 65.000 Din; za popravilo Kultererjevega mostu na deželni cesti Dravograd—Guštanj 9 tisoč Din; za popravilo mostov še 180.000 Din; za popravilo županijskih cest v Medjimurju 105.000 Din; za popravilo lesenega mostu čez Murico in Kotoribo 100.000 Din; za popravilo obšinskih cest 100.000 Din; za cestno zvezo Ljutomer—Branoslavci—Cezanjevci 10.000 Din; za cestno zvezo Ljutomer—Strigova 10.000 Din.

Regulacije in melioracije.

Za regulacijo Mure 500.000 Din; za regulacijo Drave 500.000 Din; za regulacijo Savinje v celjskem in v gornjegrajskem okraju 500.000 Din; za merjenje ter za projekte 50.000 Din; za uravnavo Ščavnice, Globotke, Rogoznice, Sotle, Mislinje, Meže, Mestinjske in Trnave, Voglajne 80 tisoč Din; za vzdrževanje vodnih zgradb na Dravinji 50 tisoč Din; za regulacijo Pesnice 100.000 Din; za regulacijo Dravinje pod Ptujsko goro 50.000 Din; za regulacijo Žičnice 50.000 Din; za regulacijo Sotle pri Stiblerjevem 40 tisoč Din; za regulacijo Rogoznice 20.000 Din; za regulacijo Mislinje 300.000 Din; za regulacijo Meže 60.000 Din.

Za melioracije v Prekmurju.

Vodni zadrugi v Dol. Lendavi 30.000 Din; vodni zadrugi v Murski Soboti 50.000 Din; za regulacijo Libenice 30.000 Din; za regulacijo Črnega potoka 50.000 Din; za melioracijo ozemlja Predanovec in Lemerje 10.000 Din; za namakanje in osušitev travnikov pri Slivnici pri Mariboru 30.000 Din; za melioracije v Medjimurju 100.000 Din.

Za ureditev hudournikov.

Za zgradbo Gornje Savinje med Logarsko dolino, Solčavo in Lučami z istočasno upostavitvijo okrajne ceste Luče—Solčava 300.000 Din; za zgradbo Limbuškega potoka 20.000 Din; za zgradbo Duhovskega potoka pri Dravogradu 20.000 Din; za zgradbo potoka Pupah pri Breznu 20 tisoč Din; za zgradbo Gornje Polskave 20.000 Din; za eventualno doklado 20.000 Din.

Za vodovode.

Za vodovodne poprave Dravograd 10.000 Din; za vodovodne poprave Ljubno 20.000 Din; za vodovodne poprave Ribnica na Pohorju 15.000 Din; za nov vodovod St. Peter pod Sv. gorami 50.000 Din; za nov vodovod v Prekopi pri Vranskem 100.000 Din; za nov vodovod v Ponikvi ob južni žel. 100.000 Din; za ostale vodovode 100.000 Din.

Za zdravstvo.

Ena glavnih skrbi mariborske oblastne skupščine je tudi v tem, da reši naše bolnice pred propadom, kamor jih je že spravil nesrečni centralizem. Bolnice je oblastni odbor od države že prevzel v svoje nadzorstvo in upravo. V svojem prvem proračunu je določil lepe zneske za naše bolnice, ki jih bodo prejele poleg dosedanjih državne podpore. Za bolnico v Mariboru 640.000 Din, za bolnico v Celju 252 tisoč Din, za bolnico v Murski Soboti 128.000 Din, za bolnico v Čakovcu 113.000 Din, za bolnico v Slovenjgradcu 120.000 Din, za bolnico v Ptuj 158.000 Din, za hiralnico v Ptuj 170.000 Din, za hiralnico v Vojniku 128.000 Din, za bolnico v Ormožu 15.000 Din, v Konjicah 6000 Din, za pobijanje trahoma, malarije 100.000 Din, za podpore starim in onemoglim 100.000 Din.

Poleg tega je kupil oblastni odbor bivši sanatorij v Mariboru, kjer bo dal urediti posebno bolnico za ženske, porodnišnico, in bolnico za otroke. Zdej so te matere, ki so zaradi poroda morale v bolnico, morale ležati kar med drugimi bolniki. V tej novi bolnici bo pa zanje vse drugače preskrbljeno. Enako je oblastni odbor že v nameri, da na-

Deziderija Popp. Nehote je pograbil klobuk in pozdravil zdravnika, ki se mu je takoj pridružil.

— Kako srečen slučaj, da sem vas srečal! Ali veste, odkod prihajam? Iz vašega stanovanja. Govoriti sem hotel z vami. Ako nimate nič proti, vas nekaj časa spremim.

— Prosim!

— Staviva, da zadenem, na kaj mislite v tem trenutku . . . Na to mislite, da vas hočem podkupiti. Kaj ne?

— Gospod, motite se! Imam vas za mnogo bolj pametnega — ali ako ne bodete jezni radi moje odkritosrčnosti, — za mnogo bolj premetenega, kakor da bi mogel misliti o vas tako nespamet!

— Hvala!

— Priznajte odkrito: nekoliko hočete z menoj čvekati, da se informirate o položaju . . . Vas je iznenadilo, da poznam vaše odnose do grbavca.

— Odnosaje? . . . Kako razumete to?

— Ne varajva drug drugega. Med štirimi očmi sva; pa lahko odkrito govoriva. Kar mi sedaj poveste, lahko čez eno uro zatajite; besede vam torej ne nalagajo nobene odgovornosti . . . No, ali upate zamikati, da ste Eliji Bergerju vi pisali eno pismo, o katerem ni znano, iz kakega vzroka je bilo pisano?

Trdo je zrl zdravniku v oči, toda on je vzdržal pogled. S smehom, mirno je odgovoril:

— Ne zanikam. Resnično sem ga jaz pisal. No in potem? Kaj sklepate iz tega? Morda vendar ne mislite, da sem soudeležen umora? . . . Blazna podmena!

— Priznam, ako tehtno utemeljite: zakaj ste pisali tisto pismo? Kaj ste imeli z Elijo Bergerjem?

— Ne povem. To je izključno tajnost naju dveh in gotovo imava vzrok, zakaj je ne izdava. Ni oblasti, ki bi naju na to prisilila. Zadovoljite se z izjavo, da najina skrivnost nima nič skupnega z umorom Nikolaja Berenji. Prisegam pri živem Bogu! Ali ne verujete?

— Ne!

— Zelo obžalujem. Dozdeva se mi, da imate fiksno idejo, da je pismo v trdni zvezi z zločinom . . . Glejte, gospod, ako bi ne imel pred očmi, da si nakopljem neprijetne sitnosti, bi vas sedaj lahko javil na policiji.

— Zakaj?

— Svojo oblast ste zlorabili. Zelo spretno ste ponaredili mojo pisavo in s tem priklicali na moje stanovanje Elijo Bergerja. V zasedo ste ga izvabili . . .

— Torej veste?

— Celó to vem, kar ste potem nekega nosača Bergerju sporočili v mojem imenu. Toda nisem vas poiskal, da bi vas radi prevelike gorečnosti ošteval.

— Marveč.

— Dokazati vam hočem, da tudi jaz želim, da tudi jaz želim, da pride morilec čim prej v roke pravice. En del, ker sem z obitelji Berenji v starem in dobrem prijateljstvu, z druge strani pa me je vaše neosnovano sumničenje zelo neprijetno dirnilo . . . Naposled pa, znan zdravnik sem in kaka morebitna aretacija bi uničila mojo moralno eksistenco. No, Gido Berenji je sem pripravil do tega, da vam zagotovi tritisoč goldinarjev nagrade, ako pridete do cilja . . . Glejte, tu njegova pismena izjava.

— Ne odklonim. V denarnico jo denem, izjavim pa, da se v izsledovanju niti za korak ne oddaljam od sedanjega pota in ne odneham, dokler ne pojasnim tajnosti, ki jo tako skrbno skrivate.

— Delajte, kakor vas je volja. Jaz sem storil svoje, ko sem vas opozoril, da ste na napačnem sledu . . . Z Bogom! Tuzar je dolgo gledal za zdravnikom.

— Nezaslišana drznost. Berenji je prisilil, da razpiše nagrado nad glavo morilca in on sam mi prinese obvezno izjavo . . . Ne boji se me! Mora se čutiti zelo varnega. A moje prepričanje pa je še večje kot prej, da je grbavec on pripravil do umora. Za blazno podmeno ima to . . . Zakaj pa ni hotel odgovoriti na vprašanje: kaj ima z grbavcem? Grozno sumnjivo umora bi lahko odstranil od sebe in vendar molči, prikriva . . . Močen, zelo močen nasprotnik, a tudi jaz zaupam v svojo moč . . . Odločen, drzen človek; težke ovire mi meče pod noge . . . Toda tudi jaz se ne ustrašim niti največjih ovir.

Zavil je v kavarno »Kralj Matjaž«, da bi dobil Kolomana Bergerja. Stari gospod je sedel v bližini okna. Čital je časopise. Tuzar se je poleg njega vsedel.

— Dober večer, gospod Berger!

— Ah, vi ste! . . . Naš smrtni sovražnik!

(Dalje prihodnjik.)